

Datum účinnosti: 1. 7. 2016

PARAMO**SMĚRNICE
18-43****Bezpečnost práce při pracích ve výškách a na lešení, zajištění zaměstnanců proti pádu z autocisteren a železničních cisteren, stavební práce****1. Účel**

V souladu s požadavky nařízení vlády č. 362/2005 Sb. tato směrnice stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při přípravě a provádění stavebních, montážních a udržovacích prací a při pracích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky v PARAMO, a.s.

Cílem této směrnice je zejména zajištění ochrany zaměstnanců před riziky pádu.

2. Rozsah platnosti

Tato směrnice platí pro všechny výše uvedené práce prováděné v prostorech PARAMO, a.s., včetně distribučních skladů.

3. Odpovědnost a spolupráce

Odpovědnost a spolupráce vyplývá z textu.

4. Definice

Stavební práce – příprava a provádění stavebních, montážních a udržovacích prací a práce s nimi související.

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou – pro účely této směrnice se za tyto práce považuje práce a pohyb pracovníka na pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu, propadnutí nebo sesutí život nebo zdraví osob, například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením a na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.

Vypracoval:	Jiří Basl technik BOZP a PO	Podpis:	Datum: 24. 6. 2016
Ověřil:	Ing. Zdeněk Hůla vedoucí OIMS a IA	Podpis:	Datum: 24. 6. 2016
Schválil:	Ing. Marek Gładysz generální ředitel	Podpis:	Datum: 1. 7. 2016
Vytiskl:	Jméno: Funkce:	Podpis:	Datum:

Pracoviště PARAMO, a.s., která jsou vybavena systémem zachycovače zaměstnance při pádu z výšky:

HS Pardubice – nové laky, nová mísirna olejů a P01 – MONA

HS Kolín – D-stanice, mísirna olejů a čerpací stanice surovin

Lešení – zatímní konstrukce sloužící k bezpečnému provádění stavebních, montážních nebo jiných prací.

Žebřík – pracovní pomůcka sloužící k překonávání rozdílů výškových úrovní.

Zábrana – přírodní nebo umělá překážka vymežující nebo dělící prostor určený pro pohyb osob nebo vozidel nebo tomuto pohybu nežádoucím směrem zabráňující, a to z bezpečnostních nebo provozních důvodů.

Pracovník způsobilý pro přebírání lešení – stanovený zaměstnanec PARAMO, a.s., který přebírá postavené lešení objednané u externí firmy pro PARAMO, a.s. Jedná se o zaměstnance provozu údržby, který má lešenářské školení. Tento zaměstnanec eviduje lešení, která byla postavená v areálu PARAMO, a.s., ve sdíleném souboru na serveru P/USER PARAMO ALL/BZPO/Evidence lešení.

Pracovník požadující lešení – zaměstnanec Paramo, a.s., který nárokuje stavbu lešení pro umožnění práce zaměstnanců PARAMO nebo zaměstnanců jím najatých firem, pro které toto lešení zajišťuje (mechanik provozu, mechanik stavebních oprav, referent HS, apod.). V případě, že si lešení pro svoji práci postavila nebo nechala postavit externí firma, jedná se o vedoucího zaměstnance této firmy odpovědného za prováděnou práci.

Koordinátor – osoba odborně způsobilá k činnosti koordinátora BOZP při práci na staveništi podle § 14 zákona č. 309/2006 Sb. Koordinátora určuje zhotovitel stavby v případě, že na staveništi budou současně působit zaměstnanci více než jednoho zhotovitele stavby.

5. Zkratky

OBS	- odbor bezpečnostních služeb
OIMS a IA	- odbor integrovaných systémů a interního auditu
OOPP	- osobní ochranný pracovní prostředek
POZ	- prostředek osobního zajištění

6. Postup

6.1 Předvýrobní a výrobní příprava staveb

6.1.1 Projektová dokumentace

Vypracované projekty musí vyhovovat zásadám BOZP v předpokládaných pracovních podmínkách. Požadavky na BOZP musí být v potřebném rozsahu uvedeny a popsány v technické zprávě projektové dokumentace.

O všech opatřeních vyplývajících z projektové dokumentace musí být zaměstnanci instruováni v rozsahu, který se jich týká.

6.1.2 Požadavky na výrobní přípravu

Za vytvoření a dodržování potřebných opatření k bezpečné práci na staveništi je odpovědný zhotovitel stavebních prací. To znamená, že si musí ověřit, respektive zajistit, aby:

- pracovníci měli k výkonu dané práce potřebnou odbornou a zdravotní způsobilost a byli seznámeni s případnými riziky práce na daném pracovišti;
- k činnosti, kterou mají pracovníci vykonávat, byli vybaveni stanovenými osobními ochrannými pracovními prostředky a vhodnými pracovními pomůckami a náradím;
- pracoviště, na kterém se mají práce odbývat, bylo předáno, a byly splněny požadavky z hlediska jejich zabezpečení;

- mezi účastníky výstavby (investor, odběratel, jiný zhotovitel) byly dohodnuty předem a písemnou formou stvrzeny vzájemné vztahy, závazky, povinnosti a odpovědnost v oblasti bezpečnosti práce na předaném pracovišti, případně při souběhu prací více zhotovitelů;
- ostatní zhotovitelé a investor byli informováni o rozsahu a způsobu zabezpečení prací, při nichž z dodavatelské činnosti vznikají rizika, případně ohrožení stavby;
- zaměstnanci zhotovitele byli seznámeni o způsobu chování a s případným zdrojem nebezpečí na pracovištích, kde se stavební práce odbývají za provozu odběratele.

Pokud se jedná o stavební práce malého rozsahu (drobné stavby, stavební úpravy a udržovací práce) nebo je-li způsob bezpečného provádění prací stanoven technickými normami, typovými podklady, směrnici, apod., postačí, aby opatření k zajištění bezpečnosti práce k jednotlivým činnostem řešil přímo odpovědný zaměstnanec (stavbyvedoucí, mistr).

6.1.3 Zajištění staveniště – pracoviště

Pohyb pracovníků musí být řešen tak, aby byly dodrženy potřebné šířky a výšky průchozích profilů. Jakékoliv otvory (je-li kratší rozměr větší než 25 cm) a jámy v komunikacích nebo na pracovištích musí být zakryty poklopem nebo ohrazeny. Poklop musí mít odpovídající únosnost a nesmí být lehce odstranitelný. Nezakrývají se pouze ty otvory (jámy), v nichž se pracuje. Pohybují-li se pracovníci u takových otvorů v bezprostřední blízkosti (do 1,5 m), musí být ohrazeny nebo střeženy. Všechny jámy s nebezpečnými látkami se musí ohradit dvoutyčovým zábradlím minimální výšky 1,1 m. Tento způsob zabezpečení nelze nahradit vytvořením zábrany.

Při organizování stavby musí být zajištěno bezpečné skladování materiálu.

Na všech pracovištích a přístupových komunikacích, skládkách, apod. musí být udržován po celou dobu výstavby bezpečný stav, pořádek a zajištěno značení rizikových faktorů bezpečnostními tabulkami a značkami a dostatečné osvětlení.

6.2 Odborná a zdravotní způsobilost pracovníků pro stavební práce

Každý pracovník, který se podílí na přípravě, organizaci, řízení a provádění stavebních prací, musí mít potřebné znalosti k zajištění bezpečnosti práce. Dodavatel stavebních prací je povinen pracovníky, kteří se podílejí na stavebních pracích, vyškolit z předpisů k zajištění bezpečnosti práce, popřípadě prakticky zaučit, a to v rozsahu potřebném pro výkon jejich práce.

Dodavatelé stavebních prací jsou povinni zajišťovat školení, popřípadě zaučení pracovníků a ověřování jejich znalostí z předpisů uvedených v předchozím odstavci nejméně jedenkrát za 12 měsíců, pokud provádějí nebo řídí stavební práce:

- a) ve výškách nad 1,5 m, kdy pracovníci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah,
- b) na pohyblivých pracovních plošinách,
- c) na žebřících ve výšce větší než 5 m,
- d) pomocí horolezecké (speleologické) techniky,
- e) ve výškách při montáži a demontáži pomocných konstrukcí.

Školení, zaučení a ověřování znalostí pracovníků, kteří provádějí nebo řídí práce prováděné uvedené pomocí horolezecké (speleologické) techniky mohou vykonávat jen instruktoři horolezecké (speleologické) techniky a práce ve výškách při montáži a demontáži pomocných konstrukcí jen instruktoři lešenářské techniky.

Stavební práce, k jejichž provádění je požadována odborná způsobilost, mohou dodavatelé stavebních prací a jejich zaměstnanci vykonávat jen po jejím získání.

Dodavatelé stavebních prací nesmějí pověřit pracovníky prováděním stavebních prací, pokud nesplňují podmínky odborné a zdravotní způsobilosti.

6.3 Výkopové práce

Postup při provádění výkopových prací v HS Pardubice je stanoven ve směrnici 18-07, v HS Kolín ve směrnici 18-41.

6.4 Práce ve výškách

Za práci ve výšce se považuje práce v jakékoliv výšce, kdy pracoviště či komunikace převyšuje okolní prostranství a případným pádem hrozí nebezpečí poškození zdraví. Z těchto důvodů je nutné zajišťovat ochranu pracovníků proti pádu.

Na všech plochách, které nezaručují, že jsou při zatížení osobami včetně náradí, pracovních pomůcek a materiálu, bezpečné proti prolomení, musí být provedeno zajištění proti propadnutí.

Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, zejména pokud jde o práce ve výškách nad 1,5 m, kdy zaměstnanci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah, kdy pracují na žebřících ve výšce nad 5 m, a o používání OOPP.

Při práci ve výškách a nad volnou hloubkou vykonávané osamocně nebo samostatně musí být zaměstnanec seznámen s pravidly pro dorozumívání mezi zaměstnanci na pracovišti nebo pro dorozumívání s vedoucím zaměstnancem.

U pracovišť a komunikací o nestejně úrovni, je-li rozdíl úrovní vyšší než 0,5 m, a na volných okrajích mostů, lávek, na schodištích a vyrovnávacích rampách musí být zřízena zábradlí. Zábradlí není třeba, je-li bezpečnost osob zajištěna jiným způsobem, například parapety, zdivem nebo jinou konstrukcí. Hrozí-li nebezpečí podklouznutí osob, popřípadě pádu předmětů, musí být zábradlí u podlahy opatřeno ochrannou lištou o výšce nejméně 0,1 m. Volné strany schodů a odpočívadel musí být opatřeny ochranným zařízením proti pádu osob a každé schodišťové rameno musí být vybaveno madlem alespoň po jedné straně.

6.4.1 Práce na střeších a vysokých objektech

Při práci na střeše musí být pracovníci chráněni zajištěním pomocí ochranné a záchytné konstrukce, případně použitím POZ.

Za předpokladu provedené ochrany krajů střechy technickým způsobem jsou proti sklouznutí nejvhodnější žebříky upevněné v místě práce; pokud je sklon střechy větší než 45°, musí být pracovník navíc chráněn POZ.

Propadnutí hrozí vždy u lehkých střešních pláštů nebo tehdy, jsou-li mezi prvky střešní konstrukce vzdálenosti větší než 25 cm. V těchto případech je nutno navíc použít v místě práce a pro komunikační úsek pomocnou podlahu z lávek, fošen, apod. minimální šířky 60 cm. Na ploše střechy smějí pracovníci ukládat materiál v bezpečné vzdálenosti od volných okrajů střechy a jen v takovém množství, aby jeho hmotnost nepřesáhla nosnost střešního pláště. Skladovaný materiál musí být zabezpečen proti shození.

Provádí-li se práce na objektech vyšších než 30 m, je nutné vždy postupovat podle předem zpracovaného technologického postupu a práci nesmí provádět samostatný pracovník.

6.4.2 Práce na potrubních a kabelových mostech

Potrubní a kabelové mosty musí svým provedením odpovídat předpisům platným v době jejich výroby.

Výstupy na mosty musí být zajištěny proti pádu zaměstnanců a zaměstnanci jsou povinni tyto výstupy udržovat v bezpečném stavu.

Práce na potrubních a kabelových mostech mohou provádět pouze oprávnění pracovníci se zdravotní způsobilostí. Ostatním pracovníkům je vstup na mosty přísně zakázán.

Při práci na mostech jsou pracovníci povinni věnovat zvýšenou pozornost riziku pádu.

Pracovníci oprávnění pracovat na mostech musí být o této činnosti prokazatelně proškoleni.

6.4.3 Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí

Prostory, nad kterými se pracuje, musí být vždy bezpečně zajištěny, aby nedošlo k ohrožení pracovníků a zájmu jiných osob.

Za bezpečné zajištění ohrožených prostorů lze považovat:

- a) vyloučení provozu,
- b) použití ochranné konstrukce v úrovni práce ve výšce nebo použití záchytné konstrukce,
- c) ohrazení dvoutyčovým zábradlím minimální výšky 1,1 m s tyčemi upevněnými na nosných sloupcích s dostatečnou stabilitou; pro krátkodobé práce s jednoduchým nářadím, pokud nepřesáhnou pracovní rozsah jedné směny, postačí vymezení ohrožený prostor jednotyčovým zábradlím, popřípadě lanem upevněným ve výšce 1,1 m,
- d) střežení prostoru dostatečným počtem odpovědných pracovníků po celou dobu ohrožení, kteří zamezí přístupu do ohroženého prostoru ze všech stran.

Ochranné pásmo, vymezené ohrazením ohrožený prostor, musí mít šířku od okraje pracoviště nebo pracovní podlahy nejméně:

- a) 1,5 m při práci ve výšce od 3 m do 10 m včetně
- b) 2 m při práci ve výšce nad 10 m do 20 m včetně
- c) 2,5 m při práci ve výšce nad 20 m do 30 m včetně
- d) 1/10 výšky objektu při práci ve výšce nad 30 m

Šířka ohroženého prostoru se vytyčuje od paty svislice, která prochází vnější hranou volného okraje pracoviště ve výšce.

Při práci na plochách se sklonem větším než 25° se šířka ohroženého prostoru podle předchozího bodu zvětšuje každé pásmo o 0,5 m. Obdobně se zvětšuje tato šířka o 1 m na všechny strany od půdorysného profilu vertikálně dopravovaného břemene v místech dopravy materiálu.

Práce nad sebou lze provádět pouze výjimečně, nelze-li zajistit provedení prací jinak.

6.4.4 Zajištění proti pádu předmětů a materiálu

Materiál, nářadí a pracovní pomůcky musí být uloženy, případně skladovány ve výškách tak, aby byly po celou dobu uložení zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shození během práce i po jejím ukončení.

6.4.5 Přerušování práce ve výškách

Práce ve výškách v prostorech nechráněných proti povětrnostním vlivům musí být přerušeny při:

- a) bouři, silném dešti a sněžení, tvoření námrazy,
- b) silném větru,
- c) dohlednosti menší než 30 m,
- d) teplotě prostředí nižší než -10 °C.

Zaměstnanec vykovávající práce ve výšce musí být poučen o povinnosti přerušit práci, pokud v ní nemůže pokračovat bezpečným způsobem, a o přerušování práce musí neprodleně informovat vedoucího zaměstnance, popřípadě zaměstnavatele.

6.4.6 Shazování předmětů a materiálu

Shazování předmětů, zbytků stavebních hmot a materiálu na níže položená pracoviště, komunikace nebo podobné plochy je dovoleno jen za předpokladu, že

- a) místo dopadu bude zabezpečeno proti vstupu osob a jeho okolí chráněno proti případnému odrazu nebo rozstříku shozeného předmětu nebo materiálu,
- b) materiál bude shazován uzavřeným shozem až do místa uložení,
- c) je provedeno opatření, zamezující nadměrné prašnosti, hlučnosti, popřípadě vzniku jiných nežádoucích účinků.

Je zakázáno shazovat předměty, u kterých není možno bezpečně předpokládat místo dopadu (plechy, krytina, desky apod.), nebo předměty, které by mohly pracovníka strhnout z výšky.

6.4.7 Práce nad sebou

Práce nad sebou lze provádět pouze výjimečně, pokud se bez nich z pracovních technických důvodů nelze obejít a musí být zajištěna bezpečnost pracovníků na nižších pracovních úrovních. Minimální vzdálenost mezi dvěma pracovišti ve dvou různých podlažích je 5 metrů, v případě menší vzdálenosti musí být mezi pracovišti minimálně jedna neprůchozí plošina, mimo plošiny, na níž probíhají práce.

Pod místy vytahování, zvedání a spouštění materiálu musí být zajištěn dostatečný volný prostor pro manipulaci s materiálem. Po celou dobu těchto prací musí být do ohroženého prostoru zamezit přístup pracovníkům, kteří nejsou pro tyto práce určeni.

6.5 Dočasné stavební konstrukce (lešení)

6.5.1 Technická bezpečnost konstrukce

V závislosti na složitosti zvolené dočasné stavební konstrukce navrhne odborně způsobilá osoba konkrétní postup montáže, používání a demontáže.

Dočasné stavební konstrukce lze považovat za bezpečné tehdy, pokud

- a) jsou založeny na dostatečně únosném terénu nebo konstrukci, jejíž únosnost je dostatečná
- b) nosné součásti jsou zajištěny proti podklouznutí,
- c) jsou provedeny tak, aby tvořily prostorově tuhý celek,
- d) jsou dostatečně pevné a odolné vůči vnějším silám a nepříznivým vlivům,
- e) rozměry, tvar a vybavení podlah odpovídají povaze prováděných prací, podlahy umožňují bezpečný pohyb a výkon práce ve vhodné pracovní poloze,
- f) podlahy jsou osazeny takovým způsobem, aby se jejich součásti při běžném použití neposouvaly, v podlahách a mezi podlahovými dílci a svislou kolektivní ochranou proti pádu nejsou nebezpečné mezery,
- g) pracovní plochy na nich jsou přístupné po bezpečných komunikacích (žebříky, schody, rampy nebo výtahy).

Pokud nejsou části dočasných stavebních konstrukcí připraveny k používání, například během montáže, demontáže nebo přestavby, musí být vstup na tyto části dočasných stavebních konstrukcí zamezen vhodnými zábranami a označen bezpečnostními značkami.

6.5.2 Montáž (demontáž) lešení

Na montáž i demontáž lešení musí být vždy vystavena povolenka na práci dle bodu 6.17.

Lešení lze montovat, demontovat nebo podstatným způsobem přestavovat jen v souladu s návodem na montáž a demontáž obsaženým v průvodní dokumentaci a pod vedením osoby, která je k tomu odborně způsobilá a která odpovídá za bezpečný pracovní postup.

Konstrukce každého lešení musí být technicky dokumentována. Samostatná dokumentace (projekt, statický výpočet) se nevyžaduje, jestliže konstrukční uspořádání i ostatní potřebné údaje zcela jasně (popis, nákres) vyplývají z technických norem, případně technických podmínek (návodu) výrobce, a jedná se tudíž o konstrukce normalizované.

Při montáži a demontáži lešení musí pracovníci používat přidělené OOPP, zvláště ochranné přilby, brýle a vhodné prostředky osobního zabezpečení (zachycovací postroj, apod.), které je účinným způsobem zabezpečí před pádem z výšky. Vzniknou-li nepříznivé klimatické podmínky, musí být práce přerušena. Za bezpečný pracovní postup odpovídá odpovědný zaměstnanec provádějící firmy.

V případě možnosti vzniku nepříjemného rizika pádu osob z výšky je zhotovitel lešení povinen přijmout okamžitě účinná opatření, která eliminují nebo minimalizují toto riziko na přijatelnou úroveň.

Všechny kraje lešení musí být vybaveny zábradlím, které se skládá alespoň z horní tyče (madla) a zarážky u podlahy (ochranné lišty) nebo jiným odpovídajícím zajištěním, které zabraňuje pádům. Je-li výška podlahy nad okolní úroveň větší než 2 m, musí být prostor mezi horní tyčí (madlem) a zarážkou u podlahy zajištěn proti propadnutí osob osazením jedné nebo více středních tyčí, případně jiné vhodné výplně, s ohledem na místní a provozní podmínky.

Konstrukce lešení převyšující střechu přilehlých budov, popř. jiných objektů (nádří apod.) se musejí uzemnit na ochranu před bleskem.

Žebříky se nesmí používat jako podpěrný nebo nosný prvek podlah lešení, s výjimkou žebříků, které jsou k tomuto účelu výrobcem určeny.

POZNÁMKA: Záležitosti týkající se lešení, která v této směrnice nejsou výslovně uvedena, se řídí nařízením vlády č. 362/2005 Sb. a příslušnými ČSN.

6.5.3 Výběr pracovníků pro montáž, demontáž a úpravu lešení

Montáž a demontáž lešení mohou provádět pouze zaměstnanci, kteří byli vyškoleni a jejich znalosti a dovednosti byly ověřeny.

Obsah a četnost školení s ohledem na nová nebo změněná rizika práce, způsob ověřování znalostí a dovedností účastníků školení a vedení dokumentace o školení stanoví zaměstnavatel.

6.5.4 Používání, provoz, prohlídka lešení

Postavené lešení musí zajišťovat možnost provedení prací v pohodlné poloze, které nevyžaduje nadměrné úsilí, volný přístup na pracoviště a bezpečnou komunikaci. Provoz na lešení smí být zahájen až po jeho úplném dokončení, vybavení a vstrojení ve smyslu požadavků technických norem, příp. návodů výrobce. Pokud firma zhotovující lešení toto lešení nestaví pro sebe, musí postavené lešení před zahájením jeho používání protokolárně předat objednavateli. Akt předání a převzetí se uskutečňuje odbornou prohlídkou a výsledek musí být dokladován „Protokolem o předání a převzetí lešení“ (např. podle přílohy č. 3). Protokol se vypisuje 2x. Jeden výtisk obdrží přebírající, druhý předávající. Za Paramo, a.s. v HS Pardubice a Kolín lešení přebírá pracovník způsobilý pro přebírání lešení. V distribučních skladech (mimo DiS Svítkov a Kolín) lešení přebírá odpovědný zaměstnanec firmy, jejíž zaměstnanci na lešení budou pracovat.

Formuláře (příloha) č. 3 a 4 lze nahradit obdobnými formuláři dodavatelské firmy, které obsahují požadované údaje.

Zhotovitel lešení je zodpovědný za jeho úplnost a soulad s požadavky legislativy.

Každé lešení musí být před zahájením jeho používání označeno „Kartou lešení“ (např. podle přílohy č. 4) a bez platné prohlídky nesmí být použito.

Po demontáži lešení mohou být přílohy č. 3 a 4 stornovány.

Zápis o předání a převzetí se nevyžaduje u

- a) typizovaných lehkých pracovních lešení o výšce pracovní podlahy do 1,5 m,
- b) pohyblivých pracovních plošin, pokud při přemísťování na jiné pracoviště nebyly demontovány jejich nosné části, přičemž za demontáž se nepovažuje úprava nosných částí do přepravní polohy.

Lešení se smějí používat pouze k účelům, pro které byla projektována, předána a převzata do provozu.

Dočasné stavební konstrukce musí udržovány tak, aby mohly bezpečně plnit funkci, pro kterou byly zřízeny. Musí být pravidelně odborně kontrolovány ve stanovených intervalech (do 30 dnů od předání či předchozí prohlídky). Po uplynutí stanovené doby a provedené prohlídce se provede výměna Karty lešení a na novou kartu se uvede termín provedené prohlídky. Lešení, která nemá Kartu lešení nebo na kartě lešení není datum předání či kontroly lešení kratší než 30 dnů, se nesmí používat. V případě déletrvajícího nepoužívání se prohlídka provádějí vždy před zahájením prací. Prohlídka musí být provedena kvalifikovaným lešenářem. Po mimořádných událostech (vichřice, bouře) se odborná

prohlídka lešení provádí ihned. Mimo tyto kontroly provádí zaměstnanec pracující na lešení zběžné prohlídky denně, vždy před zahájením práce. Zjištěné závady u všech prohlídek musí být neprodleně odstraněny.

Po skončení práce musí být z lešení neprodleně odstraněny veškeré předměty (demontované díly, izolace, atd.).

6.5.5 Evidence lešení

Po postavení každého lešení v HS Pardubice a HS Kolín postaveného pro potřeby PARAMO, a.s., vlastní nebo jiné externí firmy je **zadavatel** činnosti, která stavbu lešení vyžaduje (při opravě zpravidla mechanik, při čištění apod. vedoucí pracoviště), povinen před zahájením používání lešení informovat e-mailem pracovníka způsobilého pro přebírání lešení (e-mail „borivoj.nedbal@paramo.cz“). Tuto povinnost má tento zadavatel i v případě, že stavbu lešení provádí subdodavatel. Lešení postavená v distribučních skladech nahlašují vedoucí těchto skladů. Pracovník způsobilý pro přebírání lešení zaznamená postavené lešení do „Evidence lešení“ na serveru P/USER PARAMO ALL/BZPO/Evidence lešení a rozhodne o případném provedení kontroly. Nahlízet do evidence mohou všichni zaměstnanci a.s.

6.6 Konstrukce ke zvyšování místa práce

Při postupu prací do výšky se musí místo práce i úroveň pracoviště zvyšovat tak, aby pracovníci mohli pracovat bezpečně, vzájemně se neohrožovali a mohli pracovat v obvyklé pracovní výšce.

Jako vyvýšená místa pro práci se však nesmí používat vratkých předmětů nedostatečných rozměrů anebo takových, které nejsou k tomuto účelu určeny (sudy, apod.).

6.7 Dřevěné žebříky

Největší povolená délka přenosných dřevěných žebříků je 12 m. Prodlužovat jednoduché žebříky je možné pouze u těch typů, které jsou pro to konstruovány a vybaveny spojovacími třmeny. Prodlužovat žebříky sbíjením, svazováním apod. je zakázáno.

Dřevěné žebříky není dovoleno natírat barvou. Doporučeno je alespoň jedenkrát ročně žebříky nakonzervovat lněným olejem.

Všichni pracovníci, kteří na žebřících pracují, se musí před každým použitím přesvědčit, v jakém je žebřík stavu, zda jeho jednotlivé části nejsou prasklé, nalomené, uvolněné, neodborně opravené ani jinak poškozené. Před použitím je nutné též zkontrolovat stabilitu žebříku takto:

- ♦ u dvojitého žebříku se musí dosáhnout dokonalého styku všech čtyř bočnic s rovnou podložkou
- ♦ u jednoduchého žebříku musí všechny konce štěřinů dosáhnout dokonalého styku se svislou rovinou, o kterou se opírá, a vodorovnou rovinou, na které stojí.

Zjistí-li se na žebříku závada, musí být okamžitě vyřazen z používání. Poškozené žebříky se viditelně označí zákazem používání a okamžitě se předají k opravě či likvidaci

Chybějící nebo vadné příčle a bočnice žebříku nesmí být opravovány přibitými nebo jinak připevněnými latěmi.

Nahrazovat u dvojitého žebříku pojištění proti rozevření (řetízky, táhla) jinými provizorními prostředky je zakázáno.

6.7.1 Značení a evidence přenosných žebříků

Všechny přenosné žebříky musí být označeny evidenčním číslem skládajícím se z čísla střediska a pořadovým číslem. Označení musí být provedeno štítkem připevněným k žebříku a musí být trvale čitelné. O všech žebřících na jednotlivých pracovištích musí být vedena evidenční karta.

6.7.2 Kontroly žebříků

U všech žebříků provádí vedoucí pracoviště minimálně 1x ročně jeho vizuální kontrolu, jejíž výsledek zapíše do evidenční karty (viz příloha č. 1). Při prohlídce provede kontrolu:

- označení žebříku
- stavu štěřínů (nesmí být žádný zlom nebo viditelné porušení, nesmí být nastavované)
- zda nechybí, neviklají se, neotáčejí nebo nejsou poškozené příčle
- zajištění proti nežádoucímu rozevření u dvojitých žebříků (řetízky, táhla)

Poškozené žebříky musí být označeny a nesmí být používány.

6.7.3 Práce na žebříku

Žebřík může být používán jen pro krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití jednoduchého ručního nářadí. Při výstupu, sestupu a práci na žebříku musí být zaměstnanec otočen obličejem k žebříku a musí mít možnost přidržet se ho oběma rukama. Jakékoliv úkony na žebříku při stožení zády k němu jsou zakázány.

Žebřík musí být umístěn tak, aby byla zajištěna jeho stabilita po celou dobu použití. Přenosný žebřík musí být postaven na stabilním, pevném, dostatečně velkém nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné.

U přenosných žebříků musí být zabráněno jejich podklouznutí zajištěním bočnic na horním nebo dolním konci použitím protiskluzových přípravků nebo jiných opatření s odpovídající účinností. Skládací a výsuvné žebříky musí být užívány tak, aby jednotlivé díly byly zajištěny proti vzájemnému pohybu.

Žebříky se mohou opírat jen o taková místa, kde lze opřít oba štěříny.

Žebříky používané pro výstup (sestup) musí svým horním koncem přesahovat výstupní (nástupní) plošinu nejméně o 1,1 m, přičemž tento přesah lze nahradit pevnými madly nebo jinou pevnou částí konstrukce, za kterou se lze spolehlivě přidržet. Sklon žebříku nesmí být menší než 2,5:1, za příčlemi musí být volný prostor alespoň 0,18 m a u paty žebříku ze strany přístupu musí být zachován volný prostor alespoň 0,6 m.

K zajištění stability musí být žebřík zabezpečen proti posunutí, bočnímu vychýlení, zvrácení nebo rozevření.

Žebříky délky od 5 m do 8 m musí být zajištěny dalším pracovníkem.

Prostor kolem paty žebříku musí být dostatečně volný pro nutnou manipulaci a pohyb pracovníků kolem žebříku.

Při práci na žebříku nesmí mít pracovník volný oděv, podrážka jeho obuvi musí být čistá a neklouzavá.

Pomocný materiál, nástroje používané k práci, uložené v brašně, krabici apod. je nutno u dvojitého žebříku (štaflí) zavěsit uvnitř tohoto žebříku tak, aby hmotnost břemena byla rovnoměrně rozložena a neohrožovala stabilitu.

Po žebříku mohou být vynášena (snášena) jen břemena o hmotnosti do 15 kg, pokud jiné předpisy nestanoví jinak (např. pro ženy).

Po žebříku nesmí vystupovat (sestupovat) ani na něm pracovat současně více než jedna osoba.

Na žebřících je zakázáno svářet, používat přenosné mechanizované ruční nářadí, které vyžaduje pohyblivý přívod energie nebo takové nářadí, pro jehož obsluhu je potřeba pevná opora při stožení pracovníka, pneumatické nástroje, vstřelovací přístroje, řetězové pily, svářečské práce plamenem ve větší výšce než 1,5 m a jiné podobné nebezpečné nástroje.

Na žebříku se smí pracovat jen v bezpečné vzdálenosti od horního konce žebříku, a to u jednoduchého žebříku ve vzdálenosti chodidel nejvýše 0,8 m, u dvojitého žebříku nejvýše 0,5 m od konce žebříku. Na přečnávající části žebříků se nesmí vystupovat vůbec. Při práci na žebříku, kdy je pracovník chodidly ve výšce větší než 5 m, musí používat osobní ochranné zajištění proti pádu.

Při práci na žebříku je zakázáno vyklánění pracovníka do strany tak, aby jeho těžiště bylo posunuto mimo žebřík.

Žebřík nesmí být používán jako přechodový můstek s výjimkou případů, kdy je k takovému použití výrobcem určen.

Používat dvojité žebříky nebo jejich dílů jako žebříků jednoduchých je zakázáno.

Pojízdné žebříky musí být před použitím stabilizovány opěrami na dostatečně únosném podloží.

6.8 Provazové žebříky

Provazové žebříky pro vstup do nádrží se v Paramo, a.s. běžně nepoužívají. Při mimořádném použití provazového žebříku musí mít zaměstnanec platnou lékařskou preventivní prohlídku pro práci ve výškách. Provazový žebřík musí být před použitím řádně zkontrolován. Provazový žebřík musí být upevněn k pevné části konstrukce bezpečným způsobem, který zabraňuje jeho spadnutí a uvolnění. V případě nesprávné instalace musí být práce ihned přerušeny a nesoulad odstraněn. V případě vyhodnocení mimořádných rizik při výstupu a sestupu z provazového žebříku musí s nimi být provádějící zaměstnanec prokazatelně seznámen. Pokud provazový žebřík používá externí firma, musí být rizika uvedena do identifikačního listu rizik a musí být přijata vhodná preventivní opatření. Provazový žebřík může být používán pouze pro výstup a sestup a nesmějí se na něm vykonávat žádné práce. Zaměstnanec při výstupu a sestupu po žebříku musí používat bezpečnostní postroj se zajišťovacím lanem.

6.9 Práce na střeše

Ochranu proti pádu ze střechy zaměstnavatel zajistí použitím ochranné, případně záchytné konstrukce nebo použitím OOPP proti pádu.

Zajištění proti sklouznutí zaměstnavatel zajistí použitím žebříků upevněných v místě práce a potřebných komunikací, případně použitím ochranné konstrukce nebo OOPP proti pádu. U střech se sklonem nad 45° od vodorovné roviny je nutno použít vedle žebříků ještě OOPP proti pádu.

Zajištění proti propadnutí se provádí na všech střešních pláštích, kde je půdorysná vzdálenost mezi latěmi nebo jinými nosnými prvky střešní konstrukce větší než 0,25 m a kde není zaručeno, že jednotlivé střešní prvky jsou bezpečné proti prolomení zatížením osobami včetně náradí, pracovních pomůcek a materiálu, případně není toto zatížení vhodné rozloženo pomocnou konstrukcí (pracovní nebo přístupová podlaha apod.).

6.10 Zajištění proti pádu

Ochranu pracovníků proti pádu musí být provedena kolektivním nebo osobním zajištěním, nezávisle od výšky na všech pracovištích a komunikacích nad vodou nebo jinými látkami, kde hrozí nebezpečí poškození zdraví a od výšky 1,5 m na všech ostatních pracovištích, kromě práce na žebříku, kdy je pracovník chodidly ve výšce nižší než 5 m.

6.10.1 Kolektivní a osobní zajištění

Ochranu musí být zajišťována buď kolektivním, nebo osobním zajištěním. Při kolektivním zajištění se vždy jedná o technický způsob zabezpečení pomocí ochranných a záchytných konstrukcí (ochranné zábradlí, ochranné ohrazení, lešení, poklapy, sítě, apod.). Ty musí být dostatečně pevné a odolné vůči vnějším silám a nepříznivým vlivům a upevněny tak, aby bezpečně unesly předpokládané namáhání. Tento způsob ochrany proti pádu z výšky je vždy upřednostňován, a pokud by ho nebylo možno provést nebo jeho zřízení by bylo příliš nákladné či zdoluhavé s ohledem na krátkodobost a jednoduchost následných prací, musí se použít osobní zajištění pracovníků pomocí POZ (zachycovací postroj). Pracovníci musí být po celou dobu, kdy budou práci ve výškách provádět, chráněni některým z výše uvedených způsobů.

Ochranu proti pádu od výšky 1,5 m se nevyžaduje, jestliže:

- a) pracoviště nebo komunikace jsou na plochách se sklonem do 10° včetně od vodorovné roviny a jsou vymezeny zábranou (jednotyčové zábradlí o výšce minimálně 1,1 m, které není určeno k ochraně proti pádu osob ani předmětů ze zvýšené úrovně apod.) nejméně 1,5 m od hrany pádu,

- b) podél volných okrajů otvorů, jejichž půdorysné rozměry alespoň v jednom směru nepřesahují 0,25 m,
- c) místo práce uvnitř objektu je nejméně 0,6 m pod korunou zdi, na které se pracuje.

Jestliže práce na pracovištích a komunikacích do výšky 3 m svým charakterem a postupem znemožňují dodržení kolektivního či osobního zajištění, lze za ochranu proti pádu z výšky považovat to, že budou tyto práce prováděny poučenými pracovníky takovým pracovním postupem, kterým si pracovníci vytvářejí postupně kolem sebe plochu, ze které mohou bezpečně pracovat.

Při práci na souvislých plochách ve výšce nemusí být zajišťována proti pádu pracovníků na volném okraji popř. proti jejich propadnutí celá plocha, ale jen plocha, kde se pracuje, včetně přístupových komunikací. Konstrukce kolektivního zajištění musí přesahovat krajní polohy pracovní plochy o 1,5 m na každou stranu. Jako vymezení pracovní plochy ve směru do plochy souvislé lze použít jako zábranu jednotyčové zábradlí.

Na plochách se sklonem nad 10° musí být kolektivní jištění i podél hrany pádu ve směru sklonu.

Současně s postupem prací do výšky se musí ihned zakrývat všechny vzniklé otvory a prohlubně půdorysného rozměru kratší strany nebo průměru nad 0,25 m, především poklopy o odpovídající únosnosti, zajištěnými proti posunutí nebo je zabezpečit jinou ochrannou konstrukcí. Zároveň musí být pracovní stanoviště zvyšováno pomocí lešení nebo pracovních plošin tak, aby pracovníci mohli bezpečně pracovat a neohrožovali se. Zajištěny proti vypadnutí osob nemusí být otvory ve stěnách, jejichž dolní okraj je výše než 1,1 m nad podlahou, a otvory ve stěnách o šířce menší než 0,3 m a výšce menší než 0,75 m.

Osobní zajištění pracovníků při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou se musí použít v případech, kdy nelze použít kolektivního zajištění, při jakékoliv práci na žebříku, při odpočinku na žebříku ve výšce nad 5 m, či při nevolnosti.

6.10.2 Zajištění proti pádu technickou konstrukcí

Způsob zajištění a rozměry technických konstrukcí musejí odpovídat povaze prováděných prací, předpokládanému namáhání a musí umožňovat bezpečný průchod.

Zábradlí se skládá alespoň z horní tyče (madla) a zarážky u podlahy (ochranné lišty) o výšce minimálně 0,15 m. Je-li výška podlahy nad okolní úrovní větší než 2 m, musí být prostor mezi horní tyčí (madlem) a zarážkou u podlahy zajištěn proti propadnutí osob osazením jedné nebo více středních tyčí, případně jiné vhodné výplně, s ohledem na místní a provozní podmínky. Za dostatečnou se považuje výška horní tyče (madla) nejméně 1,1 m nad podlahou.

Jestliže provedení určité pracovní operace vyžaduje dočasné odstranění konstrukce ochrany proti pádu, musí být po dobu provádění této operace přijata účinná náhradní bezpečnostní opatření. Práce ve výškách a nad volnou hloubkou nesmí být zahájena, dokud nejsou tato opatření provedena. Bezprostředně po dočasném přerušení nebo ukončení příslušné pracovní operace se odstraněná konstrukce ochrany proti pádu opět osadí.

6.10.3 Prostředky osobního zajištění proti pádu

Zvolené OOPP musí odpovídat povaze prováděné práce, předpokládaným rizikům a povětrnostní situaci, umožňovat bezpečný pohyb a být pravidelně prohlíženy a zkoušeny v souladu s požadavky průvodní dokumentace; přitom smí být použity pouze OOPP, které splňují stanovené požadavky. S výjimkou úprav povolených výrobcem v návodu k použití nebo technických podmínkách se nesmí na POZ provádět žádné úpravy nebo změny, ani zasahovat do jeho funkce, konstrukce nebo systému.

Podle účelu a způsobu použití se rozlišují

a) OOPP pro pracovní polohování a prevenci proti pádům z výšky (pracovní polohovací systémy). Tyto prostředky, např. pracovní polohovací pás slouží jen v kombinaci s úchytným lanem a karabinou k zajištění pracovníka v místě práce tak, aby jeho případný pád nebyl delší než 0,6 m. Pás smí být použit pouze tam, kde je vyloučeno nebezpečí volného pádu.

b) OOPP proti pádům z výšky (systémy zachycení pádu). Tyto prostředky, např. zachycovací postroj slouží jen v kombinaci s dalšími prostředky osobního zabezpečení (tlumičem pádu) k zajištění pracovníka v místě práce tak, aby jeho případný pád (i volný) nebyl delší než 4 m. Všechny díly postroje je nutno používat současně. Samostatně používat pouze některé díly nebo kombinovat díly různých výrobců je zakázáno.

6.10.4 Používání POZ

Přístupy v závěsu na laně a pracovní polohovací systémy lze používat jen v případech, kdy z posouzení rizik vyplývá, že práce může být při použití těchto prostředků vykonána bezpečně a že použití jiných prostředků není opodstatněné.

OOPP se používají samostatně nebo v kombinaci prvků a součástí systému a v souladu s návody k používání dodanými výrobcem tak, že je

- a) zaměstnanci zamezen přístup do prostoru, v němž hrozí nebezpečí pádu (1,5 m od volného okraje),
- b) zaměstnanec udržován v pracovní poloze tak, že pádu z výšky je zcela zabráněno,
- c) pád bezpečně zachycen a zachyceného zaměstnance lze neprodleně a bezpečně vyprostit, popřípadě dopravit do bezpečného místa; k zachycení pádu musí dojít v dostatečné výšce nad překážkou (terénem, podlahou, konstrukcí apod.), aby se vyloučilo zranění zaměstnance.

Pokud je stanoven způsob zabezpečení pomocí POZ (povinnost zpracovatele technologického nebo pracovního postupu), musí být pracovník seznámen s místem a návodem jeho použití a POZ musí být vždy před použitím vizuálně prohlédnutý.

Vždy před započatím práce i po jejím skončení musí být provedena vizuální prohlídka a funkční zkouška používaného postroje a všech jeho částí a zaměstnanec se musí přesvědčit o jejich kompletnosti, provozuschopnosti a nezávadném stavu. Poškozené POZ nesmí k práci být použity.

Práce, při které má pracovník použít POZ k zachycení pádu, se považuje za práci v ohroženém prostoru. Místo upevnění (ukotvení) prostředku k zachycení pádu musí být u složitějších prací vyžadující zpracování technologického postupu určeno v tomto postupu, u jednodušších prací nevyžadujících zpracování tohoto postupu místo ukotvení určí odborně způsobilý zaměstnanec firmy provádějící práci a vystavovatel povolenky schválí použití zachytného bodu z hlediska možnosti poškození (ohrožení) zdraví osob nebo zařízení v průběhu prací. Požadavek na kotevní bod vystavovatel uvede do formuláře Povolení/Příkaz V a do podmínek se popíše místo ukotvení. Zaměstnanec, který místo ukotvení určil, vypíše jméno a podepíše se. Bez určení místa kotvení a podpisu nesmí být práce zahájena. Místo ukotvení ve směru možného pádu musí odolat minimální statické síle 15 kN.

Použití závěsu na laně s prostředky pro pracovní polohování je dále možné, jen pokud

- a) systém je tvořen nejméně dvěma nezávislými lany, přičemž jedno slouží jako nosný prostředek pro výstup, sestup a zavěšení v požadované poloze (pracovní lano) a druhé jako záložní (zajišťovací lano),
- b) zaměstnanec používá zachycovací postroj, který je prostřednictvím pohyblivého zachycovače pádu, jenž sleduje pohyb zaměstnance, připojen k zajišťovacímu lanu,
- c) k pohybu po pracovním laně se používají výhradně k tomu určené prostředky pro výstup a sestup (např. slaňovací prostředky) a připojení k pracovnímu lanu zahrnuje samosvorný systém k zabránění pádu zaměstnance, který ztratil kontrolu nad svými pohyby,
- d) náradí a další vybavení užívané při práci je přichyceno k postroji nebo k sedačce, popřípadě jinak zajištěno proti pádu,
- e) práce je prováděna podle zpracovaného technologického postupu a pod dozorem tak, aby zaměstnanec konající práci mohl být v případě nouze neprodleně vyproštěn,

- f) po celou dobu práce ve výšce, a to i při přesunu na jiné místo, musí být pracovník zabezpečen POZ.

Za výjimečných okolností, kdy s ohledem na posouzení rizik by použití druhého lana mohlo způsobit, že provádění práce by bylo nebezpečnější, lze připustit použití jediného lana, pokud byla učiněna náležitá opatření k zajištění bezpečnosti a součástí systému jsou výrobcem k takovému způsobu použití určeny a vyhovují parametrům jejich stanovené životnosti.

Zaměstnavatel zajistí, aby zaměstnanec provádějící práce při použití OOPP proti pádu byl pro předpokládané činnosti vyškolen, zejména pak pro vyprošťovací postupy při mimořádných událostech. Tento požadavek platí i pro externí firmy.

Pro zaměstnance PARAMO, a.s., kteří nemají bezpečnostní postroje trvale přiděleny a budou je potřebovat jednorázově k provádění práce, budou tyto postroje k dispozici na HZSp (2 postroje v HS Pardubice, 2 postroje v HS Kolín), kde jim budou k práci zapůjčeny. Před zahájením práce poučí kvalifikovaný zaměstnanec HZSp tyto zaměstnance s používáním bezpečnostních postrojů. Zapůjčení postroje může být pouze zaměstnanci, který absolvoval školení práce ve výškách a má k výkonu této práce zdravotní způsobilost. O zapůjčování postrojů je vedena na ústředně HZSp kniha zapůjčování. V případě poškození nebo výrazného znečištění, pro které bude třeba postroj vyřadit, zajistí provádějící útvar nákup nového postroje na náklady svého střediska.

6.11 Zajištění zaměstnanců proti pádu z ŽC

6.11.1 Popis

Zaměstnanec obsluhující stáček (plnicí) pracoviště je před rizikem pádu zajištěn systémem zachycení pádu podle ČSN EN 363.

Systém zachycení pádu je tvořen samonavíjecím zachycovačem pádu umístěným nad předpokládaným místem pohybu pracovníka na cisterně a zachycovacím postrojem.

6.11.2 Všeobecná pravidla

Zaměstnanec je před použitím povinen zkontrolovat bezzávadný stav postroje i zachycovače pádu (vizuální prohlídka postroje, zkouška brzdy bloku).

Je nutno vždy dodržovat návod výrobce.

Zaměstnanec si oblékne podle návodu zachycovací postroj a seřídí si ho podle tělesných proporcí tak, aby byly jednotlivé popruhy dostatečně utaženy.

Přitáhnout si pomocí lanka karabinu zachycovače pádu a zkontrolovat funkci brzdy a navíjení lanka do zachycovače pádu.

Odpojit pomocné lanko od karabiny zachycovače pádu (aby nepřekáželo při vstupu na cisternu, případně při zachycení pádu).

Zapnout karabinu zachycovače do zádového kotvícího oka postroje a přesvědčit se o správném uzavření karabiny v kotvícím oku.

Pohyb na cisterně je omezen a zaměstnanec musí provádět pracovní operace co nejbližší k ose kotvení zachycovače pádu, maximální odchylka nesmí překročit (na obě strany) 40° od svislé osy lanka zachycovače pádu.

Po skončení pracovní operace si zaměstnanec (mimo ohrožený prostor) odepne od karabiny zachycovače pádu a pomocí lanka navine lano zachycovače do jeho ochranného krytu, lanko připevní na určené místo.

Po dobu používání zachycovače pádu musí být jeho uživatel pod trvalým dozorem jiného pracovníka nebo trvale sledovaného kamerového systému. Zahájení a ukončení činnosti v prostorech sledovaných kamerovým systémem je zaměstnanec povinen neprodleně ohlásit na místo sledování (dispečeri, HZSp, apod.).

V případě zachycení pádu zaměstnance je nezbytné co nejdříve zajistit jeho vyproštění, případně poskytnout první pomoc či další ošetření jednotkou HZS podniku.

6.11.3 Údržba

Postroj se musí skladovat ve větraném prostoru při běžné teplotě (asi 20 °C), mimo vliv UV záření a chemických látek.

Při znečištění postroj vyprat v mýdlové vodě teplé asi 30 °C a ponechat vykapat a uschnout ve větrané místnosti (ne na přímém slunci).

Při mechanickém, chemickém nebo jiném poškození nesmí být postroj ani zachycovač pádu dále používán a musí být podroben revizi pověřenou osobou.

Obdobně se postupuje i při možném zachycení pádu zaměstnance.

Vedoucí zaměstnanci (zodpovědní pracovníci) si zajistí pravidelné revize a školení pověřenou osobou.

6.11.4 Revize a školení

Školení zaměstnanců provádí 1x za dva roky pověřená osoba.

Revize postrojů a zachycovače pádu se provádí 1x ročně oprávněnou osobou.

S touto částí směrnice musí být prokazatelně seznámeni všichni zaměstnanci, kteří při své práci používají nebo mohou používat systém zachycovače pádu.

6.12 Montážní práce

Většina zásad, uvedených v předchozích statích, platí v plném rozsahu i pro montážní práce.

Manipulace s montážními dílci se zpravidla zabezpečuje vhodným zdvihacím zařízením a odpovídajícími vázacími prostředky. Při montáži musí být splněny požadavky pro bezpečné uvázání a přemístění dílce a jeho následné usazení.

Je zakázáno uvazovat a zvedat břemena zasypaná, přimrzlá, upevněná. Před vlastním zdvihem se musí zkontrolovat jejich uvázání, v průběhu přemístění na místo osazení musí být transport řízen a usměrňován dohodnutým způsobem mezi vazačem, jeřábníkem a montážníkem.

Uvolnění dílce z vázacího prostředku na montážním pracovišti je možné jen tehdy, je-li bezpečně zajištěn montážními přípravky. Pokračovat v dalším postupu prací lze pouze po konečném upevnění dílce (svařováním, šroubováním, betonováním, apod.).

Při montážní práci ve výšce se zakazuje montáž a pohyb pracovníků po konstrukci bez zajištění proti pádu.

6.13 Manipulace

Jeden pracovník smí ručně přenášet, nakládat nebo vykládat jenom břemena do 50 kg hmotnosti, pokud zvláštní předpisy nestanoví hodnotu nižší (např. pro ženy, mladistvé atd.).

Je-li hmotnost břemene větší než 50 kg, provede ruční manipulaci pracovní četa s příslušným počtem pracovníků.

Je-li hmotnost břemene větší než by odpovídalo celkovému počtu pracovníků čety a u břemen nevhodných rozměrů nebo tvarů, je nutné při manipulaci s nimi použít mechanizačních prostředků. Tyto práce musí provádět četa pro tento účel vyškolená.

Jestliže manipulaci provádí četa, která není pro tuto práci trvale určena, musí řídit manipulaci odpovědný zaměstnanec.

Odpovědný zaměstnanec, který řídí manipulaci je zejména povinen:

- a) poučit členy pracovní čety o pracovním postupu a o použití osobních ochranných pracovních prostředků a mechanizačních prostředků podle druhu,
- b) upozornit na nebezpečné úkony nebo místa při manipulaci, dbát na správný a bezpečný provoz mechanizačních prostředků.

Ruční manipulace s těžšími a rozměrnějšími břemeny se provádí vždy s použitím pracovních pomůcek. Pracovní pomůcky (sochory, lyžiny, můstky, vrátky, navijáky apod.) musí být náležitě dimenzovány a v dobrém stavu, zakotveny proti sklouznutí nebo překlopení.

Pracovníkům, kteří se nepodílejí na manipulaci, je zakázáno zdržovat se na pracovišti, kde se manipulace provádí.

Vertikální přeprava materiálů a nářadí musí být zorganizována a provedena způsobem, který zajišťuje před pádem a nepředstavuje ohrožení a komplikace pro okolí.

6.14 Svařování

Postup při provádění svařečských prací je stanoven ve Směrnících 18-06 a 18-41.

6.15 Práce bourací, rekonstrukční

Před započítím bouracích nebo rekonstrukčních prací se musí vždy uskutečnit odborná prohlídka a průzkum stavu objektu a jeho okolí.

Ze získaných údajů a dostupných podkladů se zpracovává technologický postup. Jedná-li se o bourání nebo rekonstrukci menšího rozsahu (drobné přízemní objekty apod.), postačí, aby byl pracovní postup stanoven odpovědným zaměstnancem. Bourací práce je možno zahájit až po vydání písemného příkazu odpovědným zaměstnancem. Tomu však vždy musí předcházet splnění těchto požadavků:

- ohrožený prostor včetně vstupů do objektu musí být zajištěn proti vstupu nepovolaných osob, některým ze způsobů dříve uvedených (oplocení, ohrazení, střežení, vyloučení provozu);
- odpojení všech rozvodů a zařízení;
- zajištění proti nežádoucímu zřícení nebo uvolnění podlah a částí nosných prvků konstrukce (vzepřením, zesílením, stažením);
- zajištění náhradních zdrojů (voda, elektrický proud) a technické vybavenosti podle technologie bourání (pomocné konstrukce atd.).

Bourání nosných částí konstrukce se provádí zásadně shora dolů, při ručním bourání ze zvýšených pracovních podlah musí být provedena opatření stanovená pro práce ve výškách.

Bourací práce nad sebou jsou zakázány, pokud nejsou stanoveny podmínky k zabezpečení pracovníků v technologickém postupu. Tato činnost, nebo je-li bourání prováděno více čtami, případně u bouracích prací složitějších objektů, smí být prováděna pouze za stálého dozoru odpovědného zaměstnance. Stálým dozorem se rozumí nepřetržitě sledování pracovní činnosti pracovníků a stavu pracoviště osobou, která nesmí být zaměstnána ničím jiným než kontrolou stanoveného postupu a nesmí se z daného místa vzdálit.

6.16 Práce s azbestem

Při odstraňování staveb nebo jejich částí, v nichž byly použity stavební materiály obsahující azbest (azbestocementové desky, eternit apod.), musí být dodržena tato opatření k ochraně zdraví zaměstnanců:

- a) technologické postupy používané při zacházení se stavebními materiály obsahujícími azbest musí být upraveny tak, aby se předcházelo uvolňování azbestového prachu do ovzduší,
- b) azbest a materiály obsahující azbest musí být odstraněny, je-li to možné, před prováděním prací,
- c) odpady z materiálů obsahujících azbest musí být sbírány a odstraňovány z pracoviště v utěsněných obalech označených nápisem na obsah azbestu,
- d) prostor, v němž se provádí odstraňování staveb nebo jejich částí, musí být vymezen kontrolovaným pásmem; v kontrolovaném pásmu je zakázáno jíst a pít; pro tyto účely musí být vyhrazeno a řádně označeno místo, které není kontaminované azbestem,
- e) zaměstnanci v kontrolovaném pásmu musejí být vybaveni OOPP k zamezení expozice azbestu dýchacím ústrojím. Ochranný oděv musí být ukládán odděleně od občanského oděvu a po každém použití musí být zkontrolován, zda není poškozen, a vyčištěn.
- f) s ohledem na povahu práce musí být pro zaměstnance zajištěny umývárny, sprchy a další sanitární a pomocná zařízení.

6.17 Povolování prací

Postup povolování prací je řešen ve směrnících 18-06, 18-07 a 18-41.

6.18 Regály

Všechny regály musí být trvanlivě a čitelně označeny evidenčním číslem, nosností regálové buňky a regálového sloupce.

Manipulační jednotky, materiál a předměty musí být skladovány a stohovány tak, aby se při ukládání, manipulaci nebo odebrání nemohly sesunout.

Zakládání poškozených manipulačních jednotek do regálu je zakázáno.

Na regály je zakázáno lézt nebo do nich vstupovat, s výjimkou jejich montáže a údržby.

Přístup a příjezd k regálům musí být trvale volný a nic nesmí bránit zakládání a odebrání materiálu z regálu.

Minimálně 1x ročně provede vedoucí pracoviště kontrolu stavu regálu se zaměřením na uložení materiálu a dodržení stanoveného povoleného zatížení. Kontrolu s výsledkem zaznamená do evidenční karty regálu (viz příloha č. 2). Tato karta musí být vedena pro každý regál.

Regály nebo jejich části, jejichž technický stav ohrožuje bezpečnost, nesmí být používány. V době nevyhovujícího stavu musí být regál nebo jeho části výrazně označeny a znemožněno jejich použití.

6.19 Pracovní plošina AB-F

Pracovní plošina slouží k příležitostným pracím na vysoko položených místech a k usnadnění práce. Používání vysokozdvizného vozíku a pracovní plošiny musí probíhat v souladu s předpisy výrobce. Zařízení je určeno výhradně k použití s vysokozdviznými vozíky s čelními vidlicemi. V Paramo, a.s. je plošina zvedána pouze vozíky provozovanými společnostmi Paramo a schválenými k tomu dodavatelem. Návod na používání plošiny je přílohou č. 5 této směrnice. Řidiči vozíků, kteří plošinu zvedají a zaměstnanci provádějící práce z plošiny musí být s touto přílohou prokazatelně seznámeni.

7. Koordinace stavebních prací

Specifickým znakem stavebních prací je současná přítomnost a činnost více subjektů na jednom pracovišti. Z tohoto důvodu musí být na těchto pracovištích zajištěna koordinace tak, aby jeden subjekt neohrožoval svojí činností subjekt jiný. Pracují-li na jednom pracovišti zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou povinni se vzájemně informovat o rizicích. Řídící zaměstnanci jednotlivých zaměstnavatelů vyplní formulář „Informace o rizicích firmy“ dle směrnice 18-13 a prokazatelně informují své zaměstnance, které tato práce ohrožuje, o rizicích dalšího zaměstnavatele.

Hlavní zásada spočívá v tom, že každý zhotovitel stavebních prací je povinen zajišťovat bezpečnost práce na pracovišti sám a v daném rozsahu nést i příslušnou odpovědnost.

Předání a převzetí staveniště (pracoviště) se vždy provádí písemnou formou zápisem do stavebního deníku či jiného dokumentu a měl by obsahovat:

- předpokládané zahájení a dokončení prací podle předmětu smlouvy nebo dohody;
- vymezení pracovních ploch a prostor, přístupových a příjezdových komunikací;
- potřebné plochy pro zařízení staveniště a skladování materiálu;
- rizika vyplývající ze stavební činnosti ostatních zhotovitelů nebo ohrožení pracovníků při současném provozu výrobního nebo technologického zařízení odběratele;
- způsob horizontální a vertikální dopravy pracovníků a materiálu na stavbu;
- místa napojení potřebných příkonů energie (elektrický proud, stlačený vzduch, voda, apod.);
- druhy inženýrských sítí, jejich trasy, hloubky uložení, ochranná pásma;

- způsob zajištění první pomoci (lékařské ošetření) a telefonní spojení na policii, záchrannou službu, hasiče, provozovatele inženýrských sítí (plyn, elektro, voda, apod.).

8. Související dokumentace

Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení.

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 394/2006 Sb., kterou se stanoví práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu a postup při určení ojedinělé a krátkodobé expozice těchto prací

ČSN 73 8101	Lešení. Společná ustanovení
ČSN 73 8107	Trubková lešení
ČSN 74 3282	Ocelové žebříky. Základní ustanovení
ČSN EN 363	Prostředky ochrany osob proti pádu – Systémy ochrany osob proti pádu
Směrnice 18-06	Povolování svařování
Směrnice 18-07	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci na zařízení, při výkopových pracích, při vstupu a bezpečné práci v uzavřených nádobách a zařízení pod úrovní terénu.
Směrnice 18-19	Používání ochranných přileb
Směrnice 18-29	Poskytování OOPP a mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků v PARAMO, a.s.
Směrnice 18-31	Lékařské preventivní prohlídky zaměstnanců v PARAMO, a. s.
Směrnice 18-41	Povolování prací v HS Kolín

9. Závěrečná ustanovení

S obsahem této směrnice musí být **prokazatelně** seznámeni všichni zaměstnanci (včetně externích firem), kteří v prostorech společnosti provádějí uvedené práce. Seznámení a dodržování směrnice externích firem zajistí pracovníci PARAMO, a. s., kteří práci těchto firem dozorují.

Vydáním této směrnice se zrušuje pracovní instrukce PI 05PP17.1 (Práce ve výškách a nad volnou hloubkou).

Novela 1 nahrazuje Směrnici 18-43 ze 7. 6. 2004.

Změna 1 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 11. 2005.

Změna 2 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 5. 2007.

Novela 2 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 5. 2010.

Změna 1 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 9. 2011.

Změna 2 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 9. 2012.

Změna 3 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 3. 2014.

Novela 3 nahrazuje Směrnici 18-43 z 24. 7. 2014 a směrnici 18-49 Zajištění zaměstnanců proti pádu z ŽC z 11. 4. 2012.

Vydání 10 nahrazuje Směrnici 18-43 z 1. 12. 2015.

Vydání	Předmět změny	Datum
10	Doplňen bod 6.19 a příloha č. 5, doplněno zápatí, změny v souvislosti s označováním vydání dokumentu.	1. 7. 2016

10. Změnové řízení

Za změnové řízení této směrnice odpovídá technik BOZP a PO.

Termín prověrky: jednou za 5 let.

Za provedení prověrky odpovídá technik BOZP a PO.

11. Rozdělovník

výt.č.1) Intranet PARAMO, a.s.

12. Seznam příloh

Příloha č. 1: Formulář – Evidenční karta žebříku

Příloha č. 2: Formulář – Evidenční karta regálu

Příloha č. 3: Formulář – Protokol o předání a převzetí lešení

Příloha č. 4: Formulář – Karta lešení

Příloha č. 5: Návod na používání pracovní plošiny AB-F

PROTOKOL
o předání, převzetí a kontrole lešení

- Montáž lešení zajišťuje firma
- Lešení postaveno pro firmu
- Umístění lešení (středisko, umístění na středisku):
.....
- Typ lešení
- Pohledové rozměry
- Nosnost pracovních podlah kg/m²
- Předpokládaná doba používání
- Datum předání lešení do užívání
- Montáž lešení byla provedena v souladu s platnou legislativou
- Předávající pracovník odpovědný za montáž lešení
jméno: podpis
- Přebírající pracovník způsobilý pro přebírání lešení
jméno: podpis

K A R T A L E Š E N Í

MONTÁŽ LEŠENÍ BYLA PROVEDENA V SOULADU S ČSN 73 8101, 73 8107, 73 8111

Umístění lešení:

--

Dodavatel lešení:

--

Lešení předal (zkontroloval):

--

Lešení převzal:

--

Datum předání, či kontroly lešení:

--

Lešení možno používat 30 dnů od předání, či kontroly

Návod na používání pracovní plošiny AB-F

Pracovní plošina slouží k příležitostným pracím na vysoko položených místech a k usnadnění práce. Používání vysokozdvizného vozíku a pracovní plošiny musí probíhat v souladu s předpisy výrobce. Nosnost plošiny je 300 kg a na plošině se mohou současně zdržovat max. 2 osoby. Přetěžování plošiny je zakázáno. Zařízení je určeno výhradně k použití s vysokozdviznými vozíky s čelními vidlicemi. V Paramo, a.s. je plošina zvedána vozíky Hyster. Nosnost vozíku musí při maximální výšce zdvihu činit nejméně šestinásobek váhy plošiny (včetně obsluhy a předmětů na ní). Plošina není určena pro ručně vedené vozíky.

Před každým použitím musí být plošina zkontrolována. V případě zjištěných závad může být použita až po jejich odstranění.

Pracovní plošina se musí nainstalovat podle návodu a při zdvihání musí být na vidlích upevněna dle návodu k použití a zajištěna proti posunu.

Před zvedáním osob se musí dveře řádně uzavřít a zabezpečit.

Před zvedáním osob musí být vypnut jízdní režim vysokozdvizného vozíku a aktivována ruční brzda.

Při zvedání osob musí být zvedací sloup vysokozdvizného vozíku ve svislé poloze.

Mezi řidičem vozíku a osobou na pracovní plošině musí být zajištěno nerušené dorozumívání. Řidič smí pracovní plošinu zvedat nebo spouštět pouze na pokyn osoby na pracovní plošině. Jsou-li na pracovní plošině dvě osoby, musí se určit jedna z nich, která bude dávat pokyny řidiči vysokozdvizného vozíku. Při vysunutí pracovní plošiny nesmí řidič vozíku opustit sedadlo řidiče.

Všechny pohyby zvedacího zařízení musí být prováděny pomalu a s potřebnou opatrností. Řidič musí dbát na to, aby nebyly ohroženy osoby nacházející se na pracovní plošině a aby přepravní zařízení (včetně pracovní plošiny) nenarazilo do stropů, podhledů, příčných nosníků, osvětlovacích těles, trubek, apod. Musí být udržována dostatečná vzdálenost od předmětů v okolí.

Do prostoru vymezeného pohybem plošiny při práci plošiny nad pozemní komunikací musí být zabráněno vstupu osob a vjezdu vozidel buď ohrazení nebo dozorem.

Při zvedání, resp. spouštění se nesmějí osoby na pracovní plošině přes plošinu nahýbat.

Při zvednutí pracovní plošiny se nesmí naklánět zvedací sloup. Pozice na pracovní plošině se nesmí zvyšovat nástavnými prostředky (židle, stoličky apod.) V případě naklánění přes plošinu při práci, musí být zaměstnanec zjištěn proti pádu bezpečnostním pásem či postrojem.

Nesmí se překročit maximální výška zvednutí plošiny 5 metrů.

Obsluha regálů z pracovní plošiny není povolena.

Osoby, které se zaučují, a osoby mladší 18 let smějí pobývat na plošině pouze v doprovodu oprávněné osoby.

Při nepříznivém počasí a větru o síle větší než 6 stupňů Beafortovy stupnice musí být používání pracovní plošiny ihned ukončeno.

Práce v nebezpečné blízkosti elektrického vedení pod napětím, je zakázána. Bezpečnostní vzdálenosti upravují zvláštní předpisy.

Při pojíždění pracovní plošiny opatřené kolečky po zemi se na plošině nesmějí zdržovat žádné osoby.

1x ročně provádí určený pracovník střediska, které plošinu používá, kontrolu se zápisem do karty.

Řidiči vozíků, kteří plošinu zvedají a zaměstnanci provádějící práce z plošiny musí být prokazatelně seznámeni s touto přílohou.